

טוראי אלקבס משה (מוריס)

338063

בן רבקה ומאיר

נולד ב- י"ב אדר תרצ"ח 15.3.1938

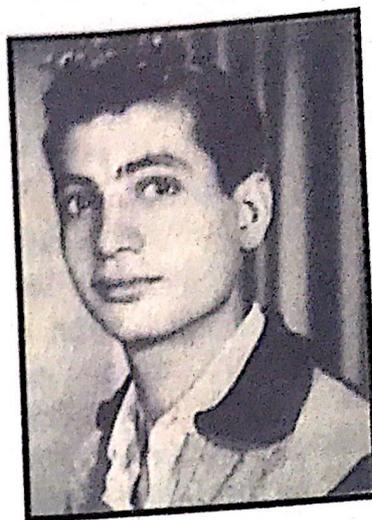
התגייס לצה"ל בדצמבר 1955

שרת בגדוד "גדעון" (13)

נפל ב- ג' סיוון תשט"ז 13.5.1956

בעת שרותו הצבאי.

אלקבטס משה (מוריס)

בן מאיר ורבקה.

נולד ביום י"ב באדר א' תרצ"ח (15.3.0938) במרוקו.

עלה לארץ בשנת 1952.

גויס לצה"ל בדצמבר 1955.

נפטר ממחלתו ביום ג' בסיוון תשט"ז (13.5.1956)

הובא למנוחת עולמים בבית הקברות הצבאי בחיפה.

"יהי זכרו ברוד"

חטיבת גולני בשנות ה-50

ותיקי מלחמת העצמאות החלו משתחררים ואת מקומם תפסו מתגייסים צעירים מבני העלייה החדשה. חיילים אלה - אף שהייתה להם זיקה עמוקה למולדת ולערכי האומה - באו לחטיבה ללא ערכי משמעת ומורל, וללא הכרות עם תנאי הארץ ושפתה. בפני החטיבה ניצבו בעיות חברתיות קשות בנוסף לעומס התפקידים הביטחוניים.

היה צורך ללמד את החיילים החדשים עברית, להקנות להם ערכים ולסייע בהשתלבותם במערך הביטחוני של המדינה. כן היה על מפקדי החטיבה לאמן את חייליה ולגבש את היחידות, כדי שתוכלנה להשתלב בתפקידי ההגנה על הגבולות, סיורים ופעולות מנע כנגד מעשי התוקפנות של הערבים.

תקופה זו הייתה תקופת מעבר לחטיבת גולני, אשר לוחמיה עסקו בתפקידי הגנה, אבטחה ותפקידים אחרים. בכלל, היו אלה שנים קשות למדינת ישראל.

העלייה ההמונית בראשית שנות ה-50 הציבה בעיות קשות של קליטה כלכלית וחברתית, בעיות הקשורות בהתיישבות בקנה מידה נרחב ובעיות הקשורות במעבר המוני של עולים ממקצועות בלתי יצרניים לכפר ולתעשייה.

בראשית 1950 הוקמו בארץ המעברות הראשונות, שהטביעו את חותמן על נוף הארץ במחצית הראשונה של שנות ה-50. מיקומן של המעברות נקבע על יסוד אפשרויות התעסוקה, ולפיכך הוחלט על פיזורן בכל חלקי הארץ - ממטולה בצפון ועד לירוחם בדרום. מספרן של המעברות הגיע לכדי 120, ורבים מחייליה החדשים של חטיבת גולני המתחדשת באו מקרב המעברות.

מספר מי שהיה באותם ימים מפקד גדודו "גדעון", אלוף (מיל) רחבעם (גאנדי) זאבי: "גולני הייתה באותם ימים קיבוץ גלויות אמיתי. חישבנו אז ומצאנו, כי יש בחטיבה נציגות של לא פחות משלושים מדינות. החומר האנושי שהגיע אלינו לא היה טוב, עתים אפילו רע. אולם לא חשבנו את זה לדבר רע. חשבנו שתפקידנו, מעבר להכנת צבא, הוא גם להוות כור היתוך לקליטת עם ישראל.

"אחד הדברים הקשים ביותר היה ללמד את האנשים עברית - לקרוא, לכתוב ולדבר. גם אזרחות לימדנו אותם, החל מדברים בסיסיים כשימוש במברשת שיניים ואיך נכנסים לבית שימוש..." "היו לנו בעיות סעד חמורות. חייל חשב בגדוד והיה נתון בדיכאון, משום שהגיעה ידיעה לפיה הוצפה כליל בשיטפון המעבה שבה נמצאת משפחתו. חלק מתפקידנו היה לפנות את יושבי המעברות המוצפות ולהעבירם למחנות של צה"ל או לבתי ספר סמוכים".

היו בעיות קשות בגולני של אותם הימים: אי-ידיעת השפה העברית, בעיות של נפקדים ועריקים, בעיות של שימוש בסמים, בעיות של חוסר קומוניקציה ובעיות סעד חמורות ביותר. ואולם העבודה השליחותית שביצעו מפקדי החטיבה, ברובם וותיקי תש"ח, עשתה את שלה. נוצר קשר אישי עם החייל, והוא החל להאמין במפקד שלו, ראה בו חבר ושיתף אותו בבעיותיו.

קליטת העלייה ומיזוגה בתרבות ובחברה הישראלית תוך הקניית בסיס כלכלי לעולה, היוו את עיקר המאמצים ותבעו השקעת מירב הפוטנציאל של המדינה. הצבא רחב ההיקף של מלחמת העצמאות פורק, ואת מקומו תפס צבא סדיר קטן היקף ומערך מילואים רחב היקף עליו הושתת עיקר כוחו של צה"ל.

המשימות הצבאיות שהוטלו באותה תקופה זו על חטיבת גולני כללו תפקידי שמירה, אבטחה ופטרול. גדוד "גדעון" החזיק את הגבול בצפון אך מובן שלא הייתה זו תפיסת קו במושגים המוכרים היום. חוליות קטנות של חיילי הגדוד התפרסו במקומות רגישים בגבול הצפון והפגינו נוכחות. אם, למשל, היו מתבצעות עבודות בייבוש החולה והוטל על גולני לאבטח את האזור, הייתה נשלחת כיתה עם הנשק הכיתתי שלה, ובמקרה הטוב ביותר, היו מוסיפים לקבוצת החיילים גם מקלע בינוני. כך הוחזק גבול הצפון.

הפעם הראשונה שחטיבת גולני נקראה לקרב של ממש הייתה במאי 1951 בתל-מוטילה, שבסמוך למושב אלמגור. הקרב נמשך כארבעה ימים וגבה אבדות רבות. אחת הבעיות הקשות ביותר בקרב זה הייתה בעיית השפה, הקרב לא היה מן המפוארים שידעה חטיבת גולני, אולם הוא היווה בית-ספר לחטיבה ממנו היא התחשלה מחדש.

קרבת תל-מוטילה גרם לזעזוע בצה"ל, הוא הביע לביצוע מהיר של שורת החלטות, בניהן הזרמת בוגרי שמיניות ליחידות השדה, והקמתו של בית-ספר קרבי, שבו יתאמן הפיקוד הזוטרי בתנאים הדומים לשדה קרב. בגולני חשו במהרה את השינויים שחלו בהזרמת כוח האדם לחטיבה. בעקבות קרב תל-מוטילה נשתנתה לחלוטין תפיסת המטה הכללי לגבי התקנים, הציוד ומערך האימונים של גדודי החי"ר.

משך ארבע שנים לא הייתה החטיבה מעורבת בפעולות צבאיות גדולות, ובד בבד עם הגברת האימונים והזרמת כוח אדם מחודש ואיכותי יותר, נדרשה החטיבה לבצע משימות שגרתיות לאורך גבול הצפון.

בסוף חודש אוקטובר 1955, החריפה המתוחות בגבול ישראל-מצריים.

מדינת ישראל מחליטה לצאת ל"מבצע קדש", האחריות על המבצע הוטלה על חטיבת גולני ובצעת משימה זו בהצלחה.

חטיבת גולני, לאחר שהוכיחה את היכולת המבצעית שלה "במבצע קדש" מקבלת משימות חדשות לביצוע, בניהן פעולות נגד הסורים באזור כינרת.

אימונים בשנות החמישים

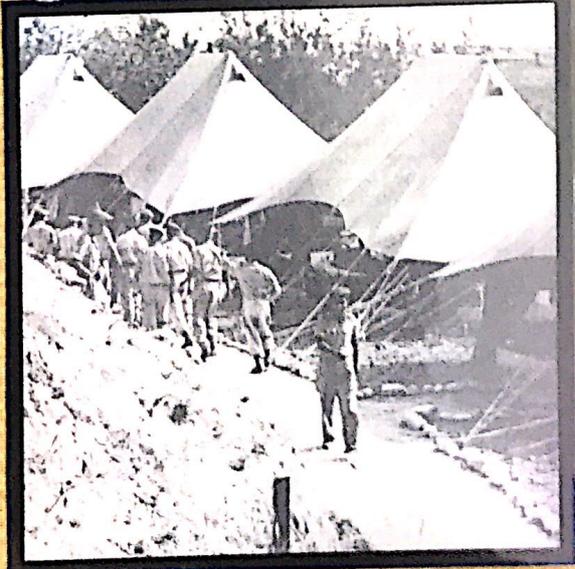
"ברובים מכודנים"

מסדרים

מאהל החיילים

משה
אלקבם
ז"ל

לפעמים
בלילות ארוכים
לפעמים
בחלומות שחוזרים
אני רואה אותך שוב
במדים ישנים
עם ריח מלחמה אבודה של שנים

לפעמים
מול קבר צבאי
לפעמים
אתה עומד שם איתי
מזכיר לי לא לבכות, להיות חזקה
הרי הכל יהיה בסדר אחרי המלחמה

אמרת, יום יבוא ילדה
אני אחזור, אחיה חופשי
בלי מדים, בלי כאבים
בלי מספר אישי
אני מבטיח לך ששוב נטפס על הגבעות
מה אנחנו כאן עושים
כאן,
בבתי הקברות

לפעמים,

בארון הדרגות,

לפעמים בדסקיות השבורות

אני נוגעת רק בשביל להיות קרובה
מהחולצה שלך כבר נעלם ריח הזיעה

לפעמים

מבין התמונות

לפעמים

ברגע של דמעות

אתה מביט בי ועוזף:

"את כבר גדולה"

אני הרי אחזור, אחרי המלחמה"

לפעמים

בלילות ארוכים

לפעמים

בתלומות שהחזרים

אני רואה אותך שוב במדים ישנים

עם ריח מלחמה אבודה של שנים.